

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 4.03.2022
Sayı: 721

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 04/03/2022 09:51
Sayı: E-120.10-
0977307

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

01/03/2022 tarihli ve 31765 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan ve Maden Yönetmeliği’nin 115. maddesinde yapılan değişiklikle, tapuda zeytinlik olarak kayıtlı olan alanlarda elektrik ihtiyacını karşılamak amaçlı madencilik faaliyetlerinin gerçekleştirilebilmesinin önü açılmıştır. Bu değişiklik, “Zeytinciliğin Islahı ve Yabancılarının Aşılattırılması Hakkında Kanun”da öngörülme­yen bir şekilde yönetmelik düzenlemesi ile hayata geçirilmiştir. Bundan dolayı normlar hiyerarşisine aykırı bir düzenlemedir. Daha önce benzer bir düzenlemenin yürütmesi, bu Yönetmelik’in temel aldığı kanun hükümlerini aşması ve Kanun’un gözettiği koruma amacına aykırı hükümler içermesi gerekçesiyle Danıştay’ın 20/06/2013 tarihli ve 2013/157 sayılı kararıyla durdurulmuştur.

Tüm bu bilgiler göz önüne alındığında, yapılan yönetmelik değişikliği ile Türkiye’nin dört bir tarafında bulunan zeytinlikler madencilik faaliyetleri sebebiyle büyük bir tehdit ile karşı karşıya kalacak ve zeytincilik sektörü büyük zarar görecektir.

Yapılan bu yönetmelik değişikliğinin yaratması muhtemel olumsuzlukların, zeytinliklerin ve zeytincilik sektörünün içinde bulunduğu sorunların tespit edilmesi ve alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa’nın 98., İçtüzük’ün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması konusunda gereğini arz ve teklif ederiz.

Prof Dr. İsmail TATLIOĞLU
Bursa Milletvekili
Grup Başkanı

GEREKÇE

Bilindiği gibi zeytin; Akdeniz iklimine sahip coğrafyalarda yetişen, zeytingiller familyasına mensup olan, meyvesi yenen ve binlerce yıl yaşayabilen bir bitkidir. Ülkemiz, dünyanın en fazla zeytin ağacı varlığına sahip ülkelerinden birisidir ve aynı zamanda da dünyanın en önemli zeytin ve zeytinyağı üreticilerindendir.

Türkiye, zeytin ağaçlarının varlığının korunmasını ve geliştirilmesini 26/01/1939 tarihli ve 3573 Sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkındaki Kanun ile yasal güvence altına almıştır. İlgili Kanun'un 20. maddesinde "Zeytinlik sahaları içinde ve bu sahalara en az 3 kilometre mesafede zeytinyağı fabrikası hariç zeytinliklerin vegatatif ve generatif gelişmesine mâni olacak kimyevi atık bırakan, toz ve duman çıkaran tesis yapılamaz ve işletilemez" denilmektedir.

Buna karşın, 01/03/2022 tarihli ve 31765 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan ve Maden Yönetmeliği'nin 115. maddesinde yapılan değişiklikle, tapuda zeytinlik olarak kayıtlı olan alanlarda elektrik ihtiyacını karşılamak amaçlı madencilik faaliyetlerinin gerçekleştirilebilmesinin önü açılmıştır. Bu değişiklik, "Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanun'da öngörülmeleyen bir şekilde yönetmelik düzenlemesi ile hayata geçirilmiştir. Dolayısıyla bu düzenleme, her şeyden önce normlar hiyerarşisine aykırı bir düzenlemedir. Daha önce benzer bir düzenlemenin yürütmesi, bu Yönetmelik'in temel aldığı kanun hükümlerini aşması ve Kanun'un gözettiği koruma amacına aykırı hükümler içermesi gerekçesiyle Danıştay'ın 20/06/2013 tarihli ve 2013/157 sayılı kararıyla durdurulmuştur.

Yapılan bu değişiklikle, sahayı işletecek maden firmasının madencilik faaliyetinin bitiminde, zeytin alanlarını yeniden rehabilite etmesi ve Tarım ve Orman Bakanlığınca uygun görülecek alanlarda dikim normlarına uygun şekilde madencilğe açılan sahanın büyüklüğü ile aynı büyüklükte zeytin bahçesi tesis edeceğini taahhüt etmesi şartıyla bu izinlerin verilebileceği belirtilmektedir. İzin verilirken de içeriği tam olarak net olmayan "kamu yararı" kriterleri dikkate alınarak bu izinlerin verileceği ifade edilmektedir. Söz konusu projelerin zeytinlik sahalarında hayata geçirilmesi konusunda baz alınan kamu yararı ibaresi oldukça müphemdir ve açıklığa kavuşturulması gerekmektedir. Zira, insan sağlığına yönelik risklerin azaltılmasında, doğaya ve ekosisteme verilen zararların önlenmesinde de kamu yararı vardır.

Öte yandan bilindiği gibi, fosil yakıtlara dayalı enerji üretimi ekonomik olarak son derece verimsizdir. Doğaya, insan sağlığına ve ekosisteme telafisi mümkün olmayan zararlar vermektedir. Küresel ısınmayı ve iklim krizini hızlandırmaktadır. Böyle olumsuzlukları bulunan fosil yakıtlara dayalı enerji üretiminin, iklim krizi gibi ülkemizi ve tüm dünyayı derinden etkileyen bir çevresel kriz yaşanırken teşvik ediliyor olması, ülkemizin çevresel ve ekonomik geleceği açısından ciddi riskler oluşturmaktadır.

Söz konusu yönetmelik değişikliğiyle zeytinliklerin karşı karşıya kaldığı madencilik tehdidinin yanı sıra, zeytincilik sektörünün artan girdi maliyetleri başta olmak üzere, verimlilik ve pazarlama konularındaki sorunların araştırılması ve alınması gereken tedbirlerin tespit edilebilmesi için bu konuda bir meclis araştırma komisyonu kurulması gerekmektedir.